ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 22ας Μαΐου 2003 *

Στην υπόθεση C-393/01,

Γαλλική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη αρχικώς από τους R. Abraham και G. de Bergues, καθώς και από την R. Loosli-Surrans, και στη συνέχεια από την τελευταία αυτή και από τους G. de Bergues και F. Alabrune, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπουμένης από τους D. Booß και G. Berscheid, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

υποστηριζομένης από

την **Πορτογαλική Δημοκρατία,** εκπροσωπούμενη από τον L. Fernandes, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

το **Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας,** εκπροσωπούμενο από τον J. E. Collins,

παρεμβαίνοντες,

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση της αποφάσεως 2001/577/ΕΚ της Επιτροπής, της 25ης Ιουλίου 2001, περί του καθορισμού ημερομηνίας έναρξης αποστολής από την Πορτογαλία προϊόντων βοοειδών, σύμφωνα με το εξαγωγικό σύστημα με χρονολογική βάση, δυνάμει του άρθρου 22, παράγραφος 2, της απόφασης 2001/376/ΕΚ (ΕΕ L 203, σ. 27),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Wathelet, πρόεδρο τμήματος, C. W. A. Timmermans, A. La Pergola, S. von Bahr και A. Rosas (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. Mischo
γραμματέας: L. Hewlett, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις αγορεύσεις των διαδίκων κατά τη συνεδρίαση της 21ης Νοεμβρίου 2002,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 30ής Ιανουαρίου 2003,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που περιήλθε με τηλεομοιοτυπία στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 8 Οκτωβρίου 2001 και το οποίο κατατέθηκε και πρωτοκολλήθηκε στην εν λόγω γραμματεία στις 10 Οκτωβρίου 2001, η Γαλλική Δημοκρατία ζήτησε, δυνάμει του άρθρου 230 ΕΚ, την ακύρωση της αποφάσεως 2001/577/ΕΚ της Επιτροπής, της 25ης Ιουλίου 2001, περί του καθορισμού ημερομηνίας έναρξης αποστολής από την Πορτογαλία προϊόντων βοοειδών, σύμφωνα με το εξαγωγικό σύστημα με χρονολογική βάση, δυνάμει του άρθρου 22, παράγραφος 2, της απόφασης 2001/376/ΕΚ (ΕΕ L 203, σ. 27, στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση).

Νομικό πλαίσιο

2 Η απόφαση 98/653/ΕΚ της Επιτροπής, της 18ης Νοεμβρίου 1998, σχετικά με επείγοντα μέτρα που κατέστησαν αναγκαία από την επέλευση της σπογγώδους εγκεφαλοπάθειας των βοοειδών (ΣΕΒ) στην Πορτογαλία (ΕΕ L 311, σ. 23), προβλέπει στο άρθρο της 4 τα εξής:

«Η Πορτογαλία διασφαλίζει ότι, μέχρι την 1η Αυγούστου 1999, τα κάτωθι δεν αποστέλλονται από το έδαφός της σε άλλα κράτη μέλη ή σε τρίτες χώρες, όταν προέρχονται από βοοειδή που έχουν σφαγεί στην Πορτογαλία:

α) κρέας·

β) προϊόντα τα οποία ενδέχεται να εισέλθουν στην ανθρώπινη ή τη ζωική τροφική αλυσίδα·

γ) υλικά τα οποία προορίζονται για χρήση σε καλλυντικά ή φαρμακευτικά ή ιατροτεχνολογικά προϊόντα.»

3 Η απόφαση αυτή στηρίζεται στη Συνθήκη ΕΚ, στην οδηγία 90/425/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 1990, σχετικά με τους κτηνιατρικούς και ζωοτεχνικούς ελέγχους που εφαρμόζονται στο ενδοκοινοτικό εμπόριο ορισμένων ζώντων ζώων και προϊόντων με προοπτική την υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς (ΕΕ L 224, σ. 29),

ιδίως δε στο άρθρο της 10, παράγραφος 4, καθώς και στην οδηγία 89/662/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 1989, σχετικά με τους κτηνιατρικούς ελέγχους που εφαρμόζονται στο ενδοκοινοτικό εμπόριο με προοπτική την υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς (ΕΕ L 395, σ. 13).

4 Το άρθρο 2 της αποφάσεως 98/653 απαγορεύει επίσης να εξάγονται σε άλλα κράτη μέλη και σε τρίτες χώρες ζώντα βοοειδή και έμβρυα βοοειδών, κρεατάλευρα, οστεάλευρα και κρεατοστεάλευρα προελεύσεως θηλαστικών.

5 Το άρθρο 13 της αποφάσεως 98/653 προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι η Πορτογαλική Δημοκρατία πρέπει να εφαρμόσει πρόγραμμα για να αποδείξει την αποτελεσματική συμμόρφωση προς όλη τη σχετική κοινοτική νομοθεσία που αφορά την ταυτοποίηση και καταχώριση των ζώων, την ανακοίνωση των ζωονόσων και την επιδημιολογική επιτήρηση της μεταδοτικής σπογγώδους εγκεφαλοπάθειας (στο εξής: ΜΣΕ), καθώς και προς τη λοιπή κοινοτική νομοθεσία για την προστασία από τη σπογγώδη εγκεφαλοπάθεια των βοοειδών (στο εξής: ΣΕΒ). Το εν λόγω κράτος μέλος όφειλε επίσης να θεσπίσει πρόγραμμα για να αποδείξει την αποτελεσματική συμμόρφωση προς την απόφαση αυτή και τα σχετικά εθνικά μέτρα για την προστασία από τις ΣΕΒ.

6 Δυνάμει του άρθρου 14 της αποφάσεως 98/653, η Πορτογαλική Δημοκρατία υποχρεούται να διαβιβάζει στην Επιτροπή κάθε τέσσερις εβδομάδες έκθεση σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων προστασίας κατά των ΜΣΕ, σύμφωνα με τις κοινοτικές και εθνικές διατάξεις, καθώς και σχετικά με τα αναφερόμενα στο άρθρο 13 της αποφάσεως αυτής προγράμματα. Το άρθρο 15 της αποφάσεως αυτής προβλέπει επίσης ότι η Επιτροπή διενεργεί επιτόπιους κοινοτικούς ελέγχους στην Πορτογαλία.

7 Η απαγόρευση εξαγωγής προϊόντων βοοειδών καταγωγής Πορτογαλίας παρατάθηκε μέχρι την 1η Φεβρουαρίου 2000 με την απόφαση 1999/517/ΕΚ της Επιτροπής,

της 28ης Ιουλίου 1999, για τροποποίηση της αποφάσεως 98/653 (ΕΕ L 197, σ. 45), κατόπιν δε, για αόριστο χρόνο, με την απόφαση 2000/104/ΕΚ της Επιτροπής, της 31ης Ιανουαρίου 2000, για τροποποίηση της αποφάσεως 98/653 (ΕΕ L 29, σ. 36).

8 Οι προϋποθέσεις της άρσεως της εν λόγω απαγορεύσεως εξαγωγής τέθηκαν με την απόφαση 2001/376/ΕΚ της Επιτροπής, της 18ης Απριλίου 2001, περί των μέτρων που κατέστησαν αναγκαία από την επέλευση της σπογγώδους εγκεφαλοπάθειας των βοοειδών στην Πορτογαλία και της εφαρμογής ενός εξαγωγικού συστήματος με χρονολογική βάση (ΕΕ L 132, σ. 17). Η απόφαση αυτή καταργεί την απόφαση 98/653, της οποίας επαναλαμβάνει ωστόσο ορισμένες διατάξεις.

9 Η έβδομη, όγδοη, ένατη, δέκατη και ενδέκατη αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως 2001/376 έχουν ως εξής:

« (7) Η απαγόρευση της χρήσης ειδικού υλικού κινδύνου στα τρόφιμα και τις ζωοτροφές θεσπίστηκε στην Πορτογαλία στις 4 Δεκεμβρίου 1998. Η απαγόρευση έχει επεκταθεί σύμφωνα με την απόφαση 2000/418/ΕΚ της Επιτροπής, της 29ης Ιουνίου 2000, για τη ρύθμιση της χρήσης υλικών που παρουσιάζουν κινδύνους σχετικά με τις μεταδοτικές σπογγώδεις εγκεφαλοπάθειες [ΕΕ L 158, σ. 76], όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση 2001/2/ΕΚ [ΕΕ L 1, σ. 21].

(8) Σύμφωνα με το εθνικό σχέδιο εκρίζωσης της ΣΕΒ που εφαρμόζεται στην Πορτογαλία, τα ζώα της ίδιας γενεάς και οι απόγονοι ζώων που προσβλήθηκαν από ΣΕΒ σφάζονται και καταστρέφονται.

(9) Ένα νέο κεντρικό εθνικό σύστημα αναγνώρισης και καταγραφής των βοοειδών (SNIRB) θεσπίστηκε στην Πορτογαλία την 1η Ιουλίου 1999.

(10) Η Πορτογαλία υπέβαλε στην Επιτροπή, στις 3 Δεκεμβρίου 1999, την πρώτη αίτησή της για ένα εξαγωγικό καθεστώς με χρονολογική βάση με σκοπό να επιτραπεί, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, η αποστολή προϊόντων από ζώα που γεννήθηκαν από μια ορισμένη ημερομηνία και μετά. Στη συνέχεια, αυτές οι τεχνικές προτάσεις τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν στις 18 Φεβρουαρίου, στις 24 Μαρτίου, στις 27 Ιουλίου και στις 22 Σεπτεμβρίου. Οι τροποποιημένες και ολοκληρωμένες προτάσεις παρέχουν το ενδεδειγμένο πλαίσιο για να επιτραπεί η αποστολή και η εξαγωγή προϊόντων που προέρχονται από βοοειδή που εσφάγησαν στην Πορτογαλία.

(11) Τα μέτρα για την εφαρμογή του εξαγωγικού καθεστώτος και της επιλογής των ακατάλληλων απογόνων ζώων θα εξεταστούν από το Γραφείο Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων της Επιτροπής πριν να επιτραπεί η έναρξη αποστολής κρέατος και προϊόντων κρέατος. Εάν η εξέταση αυτή κριθεί ικανοποιητική, η Επιτροπή θα ορίσει την ημερομηνία κατά την οποία μπορεί να αρχίσει η αποστολή.»

10 Το άρθρο 2 της αποφάσεως 2001/376 ανανεώνει την απαγόρευση εξαγωγής, μεταξύ άλλων, για τα άλευρα, οστεάλευρα και κρεατοστεάλευρα προέλευσης θηλαστικών. Το άρθρο 5 της αποφάσεως αυτής προβλέπει ωστόσο ότι η Πορτογαλία μπορεί να επιτρέπει την αποστολή των υλικών αυτών προς άλλα κράτη μέλη που έχουν παράσχει την έγκρισή τους με σκοπό την καύση. Τα κράτη μέλη προορισμού διασφαλίζουν ότι τα υλικά αυτά καίγονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παραρτήματος ΙΙ της εν λόγω αποφάσεως.

11 Το άρθρο 6 της αποφάσεως 2001/376 διατηρεί την απαγόρευση εξαγωγής κρεάτων, προϊόντων τα οποία θα μπορούσαν να εισέλθουν στην ανθρώπινη ή στη ζωική τροφική αλυσίδα, καθώς και υλικών τα οποία προορίζονται για χρήση σε καλλυντικά ή φαρμακευτικά ή ιατροτεχνολογικά προϊόντα.

12 Το άρθρο 7 της αποφάσεως αυτής προβλέπει ωστόσο ότι η Πορτογαλική Δημοκρατία μπορεί να επιτρέπει την αποστολή από το έδαφός της σε άλλα κράτη μέλη ή σε τρίτες χώρες αμινοξέων, πεπτιδίων και ζωικού λίπους, που παράγονται σε εγκαταστάσεις οι οποίες τελούν υπό επίσημη κτηνιατρική επίβλεψη.

13 Το άρθρο 11, παράγραφος 1, της αποφάσεως 2001/376 ορίζει ότι, κατά παρέκκλιση από το άρθρο 6 της οδηγίας αυτής, η Πορτογαλική Δημοκρατία μπορεί να επιτρέπει την αποστολή κρεάτων και συναφών προϊόντων προς άλλα κράτη μέλη ή προς τρίτες χώρες υπό τις προϋποθέσεις που διαλαμβάνονται σε διάφορα άρθρα της αποφάσεως αυτής, καθώς και στο παράρτημά της IV, που επιγράφεται «Εξαγωγικό καθεστώς με χρονολογική βάση (ΕΚΧΒ)». Το άρθρο 11, παράγραφοι 1 έως 4, της εν λόγω αποφάσεως προβλέπει ειδικές προϋποθέσεις σχετικά με τα σφαγεία, τα εργαστήρια τεμαχισμού, την αποθήκευση και τη μεταφορά των κρεάτων.

14 Σύμφωνα με το άρθρο 12 της ίδιας αποφάσεως, το κρέας και τα προϊόντα που εξάγονται στο πλαίσιο του καθεστώτος ΕΚΧΒ πρέπει να επισημαίνονται με πρόσθετο διακριτικό σήμα.

15 Το παράρτημα IV της αποφάσεως 2001/376 θέτει τις γενικές προϋποθέσεις του καθεστώτος ΕΚΧΒ και προσδιορίζει τα ζώα που είναι επιλέξιμα στο πλαίσιο του καθεστώτος αυτού. Το παράρτημα αυτό επιβάλλει διάφορα ειδικά μέτρα, όπως είναι οι έλεγχοι πριν από τη σφαγή, η σφαγή των επιλέξιμων ζώων αποκλειστικά σε σφαγεία που δεν χρησιμοποιούνται για τη σφαγή μη επιλέξιμων βοοειδών, ο έλεγχος του τεμαχισμού του κρέατος, οι προϋποθέσεις ανιχνευσιμότητας και αναγνωρίσεως των επιλέξιμων σφαγείων.

16 Το άρθρο 20 της αποφάσεως 2001/376 επαναλαμβάνει το κείμενο του άρθρου 14 της αποφάσεως 98/653, σχετικά με τις εκθέσεις που οι πορτογαλικές αρχές πρέπει να υποβάλλουν τακτικά στην Επιτροπή.

17 Το άρθρο 21 της αποφάσεως 2001/376 προβλέπει τα εξής:

«Η Επιτροπή διενεργεί επιτόπιους κοινοτικούς ελέγχους:

α) στην Πορτογαλία, με στόχο να επαληθευτεί η εφαρμογή των επίσημων ελέγχων ως προς καθένα από τα προϊόντα που αναφέρονται στα άρθρα 7 και 8, πριν να επιτραπεί να αρχίσει ή να επαναληφθεί η αποστολή των προϊόντων αυτών·

β) στην Πορτογαλία, με στόχο να επαληθευτεί η εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 11 και 12 και του παραρτήματος IV, πριν να επιτραπεί να αρχίσει η αποστολή των προϊόντων·

γ) στην Πορτογαλία, με στόχο να επαληθευτεί η εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας απόφασης, ιδίως σε σχέση με την εφαρμογή των επίσημων ελέγχων·

δ) στην Πορτογαλία, με στόχο να εξεταστεί η εξέλιξη της επίπτωσης της νόσου, η αποτελεσματική επιβολή των σχετικών εθνικών μέτρων και για να διεξαχθεί μελέτη εκτίμησης του κινδύνου στην οποία αποδεικνύεται εάν έχουν ληφθεί τα κατάλληλα μέτρα για τη διαχείριση του οποιουδήποτε κινδύνου·

ε) στο κράτος μέλος προορισμού, με στόχο να επαληθευτεί η εφαρμογή, εφόσον χρειάζεται, των διατάξεων του άρθρου 5 και του παραρτήματος II, πριν να επιτραπεί να αρχίσει η αποστολή των προϊόντων που αναφέρονται στο άρθρο 5.»

18 Το άρθρο 22, παράγραφος 2, της αποφάσεως 2001/376 έχει ως εξής:

«Οι ημερομηνίες κατά τις οποίες μπορεί να αρχίσει ή να επαναληφθεί η αποστολή υλικού και προϊόντων σύμφωνα με τα άρθρα 5, 7 και 11 καθορίζονται από την Επιτροπή μετά τη συνεκτίμηση των επιθεωρήσεων που αναφέρονται στο άρθρο 21 και μετά την ενημέρωση των κρατών μελών.»

Η προσβαλλόμενη απόφαση

19 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 22, παράγραφος 2, της αποφάσεως 2001/376, η Επιτροπή, με την προσβαλλόμενη απόφαση, όρισε την 1η Αυγούστου 2001 ως ημερομηνία επαναλήψεως των εξαγωγών των προϊόντων βοοειδών που διαλαμβάνονται στο άρθρο 11 της αποφάσεως 2001/376.

20 Η δεύτερη και η τρίτη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως έχουν ως εξής:

« (2) Οι επιθεωρήσεις που διεξήγαγαν οι υπηρεσίες της Επιτροπής στην Πορτογαλία, από 14 έως 18 Μαΐου και από 25 έως 27 Ιουνίου 2001, κυρίως για την αξιολόγηση του συστήματος κτηνιατρικών ελέγχων σύμφωνα με τα άρθρα 11 και 12 του παραρτήματος IV της απόφασης 2001/376/ΕΚ, έδειξαν ότι πληρούνται οι όροι ικανοποιητικά.

(3) Η Επιτροπή υπέβαλε στα κράτη μέλη, στο πλαίσιο της μόνιμης κτηνιατρικής επιτροπής, τα αποτελέσματα των επιθεωρήσεων και τα συμπεράσματα που εξήγαγε από αυτά. Η Επιτροπή έλαβε από την Πορτογαλία εγγυήσεις για την πλήρη εφαρμογή και την αποτελεσματική επιβολή της κοινοτικής νομοθεσίας

σχετικά με την παρακολούθηση και την εξάλειψη των ΜΣΕ, εκτός από τις εγγυήσεις που ζητήθηκαν στην έκθεση του Γραφείου Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων.»

Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

21 Με διατάξεις του Προέδρου του Δικαστηρίου της 1ης και της 8ης Μαρτίου 2002, επετράπη η παρέμβαση της Πορτογαλικής Δημοκρατίας και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βορείου Ιρλανδίας προς στήριξη των αιτημάτων της Επιτροπής.

Επί της προσφυγής

22 Η Γαλλική Κυβέρνηση προβάλλει δύο λόγους προς στήριξη της προσφυγής της. Ο πρώτος λόγος αφορά παράβαση των άρθρων 21 και 22 της αποφάσεως 2001/376 και πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως. Ο δεύτερος λόγος αφορά παραβίαση της αρχής της προλήψεως λόγω κακής διαχειρίσεως του κινδύνου.

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

23 Η Γαλλική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η Επιτροπή εξέδωσε τη προβαλλόμενη απόφαση κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 21 σε συνδυασμό με τις δια-

τάξεις του άρθρου 22 της αποφάσεως 2001/376, μη διασφαλίζοντας, πριν από τον καθορισμό της ημερομηνίας της άρσεως της απαγορεύσεως εξαγωγής, την πραγματική εφαρμογή του συστήματος προλήψεως της ΣΕΒ στην Πορτογαλία, όπως προβλέπει η τελευταία αυτή απόφαση.

24 Η Επιτροπή υπέπεσε επιπλέον σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, φρονώντας ότι οι επιθεωρήσεις που πραγματοποιήθηκαν στην Πορτογαλία απέδειξαν ότι συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις άρσεως της απαγορεύσεως εξαγωγής που προβλέπονται στην απόφαση 2001/376.

25 Κατά τη Γαλλική Κυβέρνηση, το γράμμα του άρθρου 22, παράγραφος 2, της αποφάσεως 2001/376, που προβλέπει ότι η Επιτροπή ορίζει τις ημερομηνίες κατά τις οποίες μπορεί να αρχίσει ή να επαναληφθεί η αποστολή υλικών και προϊόντων προελεύσεως Πορτογαλίας «μετά τη συνεκτίμηση των επιθεωρήσεων που αναφέρονται στο άρθρο 21» της αποφάσεως αυτής, παραπέμπει στο σύνολο των επιθεωρήσεων που διαλαμβάνονται στο άρθρο αυτό. Κατά την κυβέρνηση αυτή, συγκεκριμένα, το άρθρο 21, στοιχεία γ' και δ', που αφορά γενικής φύσεως επιθεωρήσεις δεν μπορεί να διαχωριστεί από το άρθρο 21, στοιχείο δ', το οποίο αποτελεί διάταξη ειδικότερη σε σχέση με το καθεστώς ΕΚΧΒ. Η εν λόγω κυβέρνηση αναφέρει συναφώς την αιτιολογία της αποφάσεως 2001/376 και, καταρχάς, την έκτη αιτιολογική της σκέψη, η οποία υπενθυμίζει ότι το εθνικό σχέδιο εξάλειψης της ΣΕΒ προηγείται της θέσεως σε εφαρμογή του καθεστώτος ΕΚΧΒ, εν συνεχεία την ένατη αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως αυτής, η οποία υπενθυμίζει επίσης ότι το σύστημα αναγνώρισης και καταγραφής των βοοειδών προηγείται του σχεδιασμού και της εφαρμογής του καθεστώτος αυτού, τέλος τη δέκατη αιτιολογική σκέψη της εν λόγω αποφάσεως, η οποία επιβάλλει στο Γραφείο Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων (στο εξής: ΓΤΚΘ) να εξετάζει τόσο τα μέτρα εφαρμογής του εξαγωγικού καθεστώτος όσο και τα μέτρα σφαγής των απογόνων ζώων και προβλέπει ότι η Επιτροπή θα ορίσει την ημερομηνία επαναλήψεως των εξαγωγών μόνον αν η εξέταση αυτή κριθεί ικανοποιητική.

26 Η Γαλλική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η Επιτροπή, πριν εκδώσει την προσβαλλόμενη απόφαση, δεν προέβη στους αναγκαίους ελέγχους, οι οποίοι απαιτούνται κατ' εφαρμογήν του άρθρου 21 της αποφάσεως 2001/376. Τονίζει συναφώς ότι η τελευταία έκθεση επιθεωρήσεως του ΓΤΚΘ, που κοινοποιήθηκε πριν από την

έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, είναι η έκθεση που αφορά την αποστολή που πραγματοποιήθηκε στην Πορτογαλία από τις 25 έως τις 27 Ιουνίου 2001 και η οποία φέρει ημερομηνία 19 Ιουλίου 2001. Η έκθεση αυτή όμως διαπιστώνει ότι οι αρμόδιες αρχές πρέπει περαιτέρω να συντάξουν ένα σχέδιο διατάγματος, καθώς και μια εγκύκλιο περιέχουσα το «εγχειρίδιο ΕΚΧΒ», και συνιστά να μην εγκρίνεται καμία εγκατάσταση ανήκουσα σε κατηγορία άλλη πέραν των σφαγείων και εργαστηρίων τεμαχισμού που μεταποιούν αποκλειστικά βόειο κρέας εμπίπτον στο ΕΚΧΒ πριν από τη διενέργεια επιθεωρήσεως εκ μέρους του ΓΤΚΘ, πράγμα το οποίο σημαίνει ότι «η [διενέργεια] των επίσημων ελέγχων» δεν εξακριβώθηκε, αντίθετα προς τα προβλεπόμενα στο άρθρο 21, στοιχείο γ', της αποφάσεως 2001/376, και ότι δεν διασφαλίστηκε «η αποτελεσματική επιβολή των σχετικών εθνικών μέτρων», αντίθετα προς όσα επιβάλλει το ίδιο άρθρο 21, στοιχείο δ'.

27 Το νομοθετικό διάταγμα, το οποίο εγκρίθηκε μόλις στις 12 Ιουλίου 2001, και το εγχειρίδιο ΕΚΧΒ, το οποίο υποβλήθηκε στο πορτογαλικό Υπουργείο Γεωργίας στις 14 Ιουλίου 2001, έπρεπε ιδίως να θεσπίσουν μια διαδικασία αναγνώρισης και ανιχνευσιμότητας των προϊόντων βοοειδών στην Πορτογαλία. Συνεπώς, η αποτελεσματικότητα της διαδικασίας αυτής δεν μπόρεσε να ελεγχθεί κατά την ημερομηνία εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως ούτε εξάλλου κατά την ημερομηνία που ορίστηκε για τη μερική άρση της απαγόρευσης εξαγωγής.

28 Η Γαλλική Κυβέρνηση τονίζει ειδικότερα την ύπαρξη μιας επιστολής, την οποία η Επιτροπή απέστειλε στις 11 Ιουνίου 2001 στις πορτογαλικές αρχές και από την οποία προκύπτει σαφώς ότι το καθεστώς ΕΚΧΒ δεν είχε ακόμα τεθεί σε εφαρμογή κατά την ημερομηνία αυτή ή ότι υπήρχαν πολλές αδυναμίες στο σύστημα ανιχνευσιμότητας πριν και μετά τη σφαγή, στο σύστημα που αφορούσε τη στεγανότητα των διαφόρων ειδών αποστολής μεταξύ επιλέξιμων και μη επιλέξιμων προϊόντων, καθώς και την απουσία οποιουδήποτε σχεδίου συναγερμού σε περίπτωση αναγνωρίσεως ενός επικίνδυνου ζώου.

29 Τονίζει συναφώς ότι η έκθεση της αποστολής που πραγματοποιήθηκε από το ΓΤΚΘ από τις 25 έως τις 27 Ιουνίου 2001 περιορίζεται να υπενθυμίσει τις προϋποθέσεις του καθεστώτος ΕΚΧΒ, οι οποίες πρέπει να λάβουν τυπική μορφή με το σχέδιο νομοθετικού διατάγματος και το εγχειρίδιο ΕΚΧΒ, αλλά δεν περιέχει κανένα στοιχείο

βάσει του οποίου να μπορεί να διασφαλιστεί ότι σχετικά με τα σημεία μη συμμορφώσεως που τονίστηκαν στο έγγραφο της 11ης Ιουνίου 2001 ελήφθησαν συγκεκριμένα διορθωτικά μέτρα, ιδίως όσον αφορά τους κανόνες ανιχνευσιμότητας πριν και μετά τη σφαγή.

30 Η Επιτροπή αμφισβητεί την ερμηνεία που δίδει η Γαλλική Κυβέρνηση στα άρθρα 21 και 22 της αποφάσεως 2001/376. Το άρθρο 22, παράγραφος 2, αφορά τρία διαφορετικά καθεστώτα και δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι το σύνολο των διατάξεων του άρθρου 21 εφαρμόζεται σε έκαστο των επιμέρους τριών καθεστώτων. Συγκεκριμένα, μόνον η διάταξη του άρθρου 21, στοιχείο β', έχει άμεση σχέση με το καθεστώς ΕΚΧΒ. Οι διατάξεις που προβλέπονται στα στοιχεία α' και ε' του άρθρου αυτού αφορούν τομείς σαφώς εκτός πεδίου εφαρμογής του εν λόγω καθεστώτος. Οι διατάξεις υπό στοιχεία γ' και δ' του ίδιου άρθρου έχουν κατά γράμμα ληφθεί από το άρθρο 15 της αποφάσεως 98/653, η οποία επέβαλε την απαγόρευση εξαγωγής των προϊόντων βοοειδών καταγωγής Πορτογαλίας, και δεν έχουν άμεση σχέση με το καθεστώς ΕΚΧΒ.

31 Η Επιτροπή φρονεί συνεπώς ότι τα στοιχεία που διαλαμβάνονται στο άρθρο 21 της αποφάσεως 2001/376 έπρεπε να ληφθούν υπόψη με διαφορετική ένταση. Συναφώς, έπρεπε να λάβει υπόψη το σύνολο των επιθεωρήσεων που διενεργήθηκαν μετά την απόφαση 98/653 και να ελέγξει αυστηρά το αν οι διαλαμβανόμενες στο άρθρο 21, στοιχείο β', της αποφάσεως 2001/376 επιθεωρήσεις είχαν πραγματοποιηθεί και αν μπορούσε βάσει των επιθεωρήσεων αυτών να συναχθεί ότι η κατάσταση στην Πορτογαλία παρείχε όλες τις απαιτούμενες εγγυήσεις. Η Επιτροπή φρονεί ότι οι δύο αυτές απαιτήσεις, που δεν τη δεσμεύουν στον ίδιο βαθμό, είχαν ικανοποιηθεί όταν αποφάσισε να ορίσει ημερομηνία για την επανάληψη των αποστολών στο πλαίσιο του καθεστώτος ΕΚΧΒ.

32 Όσον αφορά τις επιθεωρήσεις και τις αξιολογήσεις που πραγματοποιήθηκαν βάσει του άρθρου 15 της αποφάσεως 98/653, του οποίου οι διατάξεις επαναλαμβάνονται στο άρθρο 21, στοιχεία γ', και δ', της αποφάσεως 2001/376, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση αποτελεί την κατάληξη μιας έντονης συνεργασίας μεταξύ των υπηρεσιών της και της Πορτογαλικής Κυβερνήσεως, στο πλαίσιο της οποίας πραγματοποιήθηκε μεγάλος αριθμός αποστολών των οποίων οι εκθέσεις περιλαμβάνονται στη σελίδα της στο Διαδίκτυο και στις οποίες παραπέμπει. Οι διαλαμβανόμενοι στο εν λόγω άρθρο 21, στοιχεία γ' και δ', έλεγχοι πραγματοποιήθηκαν έτσι καθ' όλη τη διάρκεια της απαγορεύσεως εξαγωγής και ελήφθησαν συνεπώς υπόψη για να αποφασιστεί η ημερομηνία της άρσεως της απαγορεύσεως αυτής.

33 Η Επιτροπή τονίζει ωστόσο την ιδιομορφία του καθεστώτος ΕΚΧΒ, το οποίο στηρίζεται στην ατομική κατάσταση των επιλέξιμων ζώων και, ιδίως, στην ανιχνευσιμότητα εκάστου εξ αυτών.

34 Όσον αφορά την επιθεώρηση που επιβάλλεται βάσει του άρθρου 21, στοιχείο β', της αποφάσεως 2001/376, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η έκθεση της αποστολής που πραγματοποιήθηκε από το ΓΤΚΘ από τις 25 έως τις 27 Ιουνίου 2001 περιέχει συμπεράσματα που είναι γενικώς ευνοϊκά για την άρση της απαγόρευσης εξαγωγής, ιδίως όσον αφορά την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής των διαδικασιών. Το μοναδικό αρνητικό στοιχείο που τονίζεται στην έκθεση αυτή είναι το ότι οι εφαρμοστέες διατάξεις του νόμου δεν είναι πλήρεις. Το νομοθετικό διάταγμα όμως που δημοσιεύθηκε στις 31 Ιουλίου 2001 εγκρίθηκε από το πορτογαλικό υπουργικό συμβούλιο στις 12 Ιουλίου 2001, προσυπογράφηκε στις 23 Ιουλίου 2001 από τον Πρωθυπουργό και εκδόθηκε στις 29 Ιουλίου 2001 από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Τέθηκε σε ισχύ την 1η Αυγούστου 2001. Το εγχειρίδιο ΕΚΧΒ εγκρίθηκε από τον Υφυπουργό Γεωργίας στις 13 Ιουλίου 2001. Συνεπώς, ο πορτογαλικός μηχανισμός υφίστατο, αν και όχι υπό πλήρη τυπική μορφή, κατά την ημερομηνία εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, και η Επιτροπή φρονεί ότι εκπλήρωσε όλες τις υποχρεώσεις ελέγχου που επιβάλλει το κοινοτικό δίκαιο.

35 Κατά την Επιτροπή, το έγγραφο της 11ης Ιουνίου 2001 για το οποίο κάνει λόγο η Γαλλική Κυβέρνηση απλώς επισήμανε ορισμένα απομείναντα προβλήματα. Η εν λόγω αποστολή του ΓΤΚΘ επιβεβαιώνει ότι, βάσει του εγγράφου αυτού, οι πορτογαλικές αρχές έδωσαν λύσεις σε έκαστο των σημείων που διαλαμβάνονται στο έγγραφο αυτό. Η Πορτογαλική Κυβέρνηση έδωσε ιδίως απάντηση στα προβλήματα που επισήμανε η Επιτροπή όσον αφορά την ανιχνευσιμότητα και την απάντηση αυτή αξιολόγησε το ΓΤΚΘ πολύ πριν από τον ορισμό της ημερομηνίας επαναλήψεως των εξαγωγών.

36 Η Επιτροπή δέχεται ότι το ΓΤΚΘ δεν έλεγξε τις συγκεκριμένες συνθήκες λειτουργίας του καθεστώτος ΕΚΧΒ στην εγκατάσταση την οποία επισκέφθηκε, αλλά τονίζει ότι ένας τέτοιος έλεγχος ήταν πρακτικά αδύνατος σε μια στιγμή κατά την οποία δεν είχε ακόμη δοθεί η άδεια επαναλήψεως των εξαγωγών και το σύστημα δεν μπορούσε να είναι σε θέση να λειτουργήσει ορθά.

37 Με το υπόμνημα παρεμβάσεως, η Πορτογαλική Κυβέρνηση εκθέτει τις προσπάθειες που κατέβαλε από το 1999 για τη θέση σε εφαρμογή ενός καθεστώτος ΕΚΧΒ. Όλες οι διαδικασίες επιλεξιμότητας των εκμεταλλεύσεων και των ζώων στο πλαίσιο του καθεστώτος αυτού αξιολογήθηκαν κατά τη διάρκεια κοινοτικής αποστολής που πραγματοποιήθηκε τον Μάιο του 2001. Οι διαδικασίες αυτές κρίθηκαν ικανοποιητικές και ορισμένες από αυτές βελτιώθηκαν. Η θέση σε εφαρμογή του καθεστώτος ΕΚΧΒ αξιολογήθηκε κατά τη διάρκεια της αποστολής που πραγματοποιήθηκε από τις 25 έως τις 27 Ιουνίου 2001. Από την αποστολή αυτή συνήχθη ότι τηρήθηκαν οι απαιτήσεις της αποφάσεως 2001/376, με μοναδική εξαίρεση την οριστικοποίηση του εγχειριδίου ΕΚΧΒ και τη δημοσίευση της εφαρμοστέας νομοθεσίας.

38 Η Πορτογαλική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι τα συμπεράσματα της εκθέσεως της εν λόγω αποστολής υποβλήθηκαν στις 11 Ιουλίου 2001 από την Επιτροπή και από το ΓΤΚΘ στη μόνιμη κτηνιατρική επιτροπή. Οι επιθεωρητές εξέθεσαν λεπτομερώς τα μέτρα που έλαβαν οι πορτογαλικές αρχές χωρίς τούτο να προκαλέσει την παραμικρή αντίδραση εκ μέρους των κρατών μελών. Η συγκεκριμένη ημερομηνία θέσεως σε ισχύ της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν καθορίστηκε στην επιτροπή αυτή, καθόσον η Επιτροπή δεν είχε ακόμη περατώσει την εσωτερική διαδικασία εκδόσεως της αποφάσεως αυτής. Ωστόσο, δεδομένου ότι η συμφωνία της εν λόγω επιτροπής ήταν δεδομένη, αναφέρθηκε ευθύς εξαρχής η ημερομηνία της 1ης Αυγούστου 2001. Η Πορτογαλική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι δόθηκαν όλες οι απαιτούμενες εγγυήσεις, τόσο από τον μόνιμο εκπρόσωπό της στην Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και από τη γενική κτηνιατρική διεύθυνση και ότι όλα τα μέρη γνώριζαν τα στοιχεία και το περιεχόμενο των απαιτουμένων εγγράφων. Η διαδικασία που οδήγησε στην έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως διεξήχθη σε στενή συνεργασία με τα αρμόδια όργανα, με την Επιτροπή και με τον μοναδικό εγκεκριμένο οργανισμό για την εφαρμογή του ΕΚΧΒ. Κατά συνέπεια, η Πορτογαλική Κυβέρνηση εκφράζει την κατάπληξή της για την προσφυγή που άσκησε η Γαλλική Δημοκρατία και για τον λόγο ακυρώσεως που προβάλλει.

39 Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου δεν κατέθεσε υπόμνημα παρεμβάσεως.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

40 Πρέπει εκ προοιμίου να τονιστεί ότι οι αποφάσεις 2001/376 και 2001/577 στηρίζονται, μεταξύ άλλων, στην οδηγία 89/662, η οποία επιτρέπει στην Επιτροπή να λαμβάνει συντηρητικά μέτρα για σοβαρούς λόγους προστασίας της υγείας των ανθρώπων ή των ζώων.

41 Πρέπει συναφώς να υπομνηστεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 152, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, ΕΚ, πρέπει να εξασφαλίζεται υψηλού επιπέδου προστασία της υγείας των ανθρώπων κατά τον καθορισμό και την εφαρμογή όλων των πολιτικών και δράσεων της Κοινότητας.

42 Το Δικαστήριο είχε επανειλημμένως την ευκαιρία να τονίσει το υποστατό και τη σοβαρότητα των κινδύνων που συνδέονται με τη νόσο της ΣΕΒ και το ενδεδειγμένο των συντηρητικών μέτρων που δικαιολογούνται από την προστασία της υγείας των ανθρώπων σε σχέση με τη νόσο αυτή, είτε επρόκειτο για μέτρα ληφθέντα από την Επιτροπή (διάταξη της 12ης Ιουλίου 1996, C-186/96 R, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. I-3903· αποφάσεις της 5ης Μαΐου 1998, C-186/96, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. I-2265, και της 12ης Ιουλίου 2001, C-365/99, Πορτογαλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. I-5645) είτε από κράτος μέλος (απόφαση της 8ης Ιανουαρίου 2002, C-428/99, Van den Bor, Συλλογή 2002, σ. I-127, σκέψη 40).

43 Υπό το φως των στοιχείων αυτών πρέπει να εξεταστεί η παρούσα προσφυγή, με την οποία ζητείται να καθοριστεί αν, κατά την ημερομηνία της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή είχε τη βεβαιότητα ότι είχε επιτευχθεί επαρκής ασφάλεια στη λειτουργία του καθεστώτος ΕΚΧΒ και ότι, συνεπώς, πληρούνταν οι προϋποθέσεις άρσεως της απαγορεύσεως εξαγωγής των προϊόντων βοοειδών καταγωγής Πορτογαλίας.

44 Προς τούτο, πρέπει ευθύς εξαρχής να προσδιοριστούν οι επιθεωρήσεις τις οποίες έπρεπε να διενεργήσει η Επιτροπή πριν από τον καθορισμό της ημερομηνίας επαναλήψεως των εξαγωγών των προϊόντων που διαλαμβάνονται στο άρθρο 11 της αποφάσεως 2001/376 και να καθοριστεί το αντικείμενο των επιθεωρήσεων αυτών.

45 Το άρθρο 22, παράγραφος 2, της αποφάσεως 2001/376 ορίζει ότι η Επιτροπή καθορίζει την ημερομηνία «μετά τη συνεκτίμηση των επιθεωρήσεων που αναφέρονται στο άρθρο 21» της ίδιας αποφάσεως.

46 Το άρθρο 21 της αποφάσεως 2001/376 αφορά πέντε είδη κοινοτικών επιθεωρήσεων. Η επιθεώρηση για την οποία πρόκειται στο στοιχείο β' της διατάξεως αυτής αφορά ειδικώς τα προϊόντα που διαλαμβάνονται στο άρθρο 11 της ίδιας αποφάσεως και δεν αμφισβητείται εξάλλου ότι η Επιτροπή όφειλε να πραγματοποιήσει την επιθεώρηση αυτή. Οι επιθεωρήσεις που διαλαμβάνονται στο άρθρο 21, στοιχεία α' και ε', αφορούν προϊόντα διαφορετικά από εκείνα που διαλαμβάνονται στο άρθρο 11 και είναι προφανές ότι δεν πρέπει να ληφθούν υπόψη για την επανάληψη των εξαγωγών των τελευταίων αυτών προϊόντων.

47 Όσον αφορά τις επιθεωρήσεις που διαλαμβάνονται στο άρθρο 21, στοιχεία γ' και δ', επιβάλλεται η διαπίστωση ότι πρόκειται για επιθεωρήσεις γενικότερης φύσεως, οι οποίες προβλέπονταν ήδη στο άρθρο 15 της αποφάσεως 98/653. Στο πλαίσιο των γενικότερων επιθεωρήσεων μπορούν να ελεγχθούν η τήρηση της απαγορεύσεως των ζωικών αλεύρων για τη διατροφή των ζώων και η εύρυθμη λειτουργία των συστημάτων αναγνώρισης και ανιχνευσιμότητας των βοοειδών.

48 Έστω και αν το καθεστώς ΕΚΧΒ στηρίζεται στην ατομική κατάσταση των επιλέξιμων ζώων, η τήρηση της απαγορεύσεως των ζωικών αλεύρων και η εύρυθμη λειτουργία των συστημάτων αναγνώρισης και ανιχνευσιμότητας των ζώων, ιδίως, παραμένουν απαραίτητα στοιχεία όσον αφορά την ασφάλεια την οποία πρέπει να εγγυάται το καθεστώς αυτό. Συγκεκριμένα, ουδεμία χρησιμότητα έχει ο ατομικός προσδιορισμός ενός ζώου ως επιλέξιμου, αν εξακολουθούν να καταναλώνονται

ζωικά άλευρα στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους ή αν η βάση δεδομένων που παρέχει την ταυτότητα και την ανιχνευσιμότητα του ζώου περιέχει σημαντικό ποσοστό σφαλμάτων ή δεν ενημερώνεται τακτικά.

49 Κατά συνέπεια, ακόμη και αν υποτεθεί ότι, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, τα στοιχεία που διαλαμβάνονται στο άρθρο 21, στοιχεία β', γ' και δ', της αποφάσεως 2001/376 μπορούσαν να ληφθούν υπόψη με διαφορετική ένταση, η Επιτροπή δεν μπορούσε να περιοριστεί στην επιθεώρηση την οποία αναφέρει η διάταξη αυτή, στοιχείο β', πριν από τον καθορισμό της ημερομηνίας επαναλήψεως των εξαγωγών των προϊόντων που διαλαμβάνονται στο άρθρο 11 της ίδιας αποφάσεως, αλλά έπρεπε επίσης να προβεί στις επιθεωρήσεις που προβλέπει το εν λόγω άρθρο 21, στοιχεία γ' και δ', τουλάχιστον όσον αφορά τα στοιχεία που είναι ουσιώδη για την ασφάλεια του καθεστώτος ΕΚΧΒ.

50 Όσον αφορά το αντικείμενο των επιθεωρήσεων αυτών, πρέπει να τονιστεί, όπως έπραξε και ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 96 των προτάσεών του, ότι, όπως ορίζεται στο άρθρο 21 της αποφάσεως 2001/376, οι επιθεωρήσεις αυτές δεν έχουν απλώς ως αντικείμενο τον έλεγχο περί του αν έχουν θεσπιστεί ή αν είναι επαρκείς οι νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις, αλλ' αποσκοπούν στη διασφάλιση της «εφαρμογής» (άρθρο 21, στοιχεία β' και γ') ή της «αποτελεσματικής επιβολής» (άρθρο 21, στοιχείο δ') των διατάξεων αυτών και των λοιπών εφαρμοστέων διατάξεων.

51 Συναφώς, πρέπει καταρχάς να τονιστεί ότι το γράμμα της τρίτης αιτιολογικής σκέψεως της προσβαλλομένης αποφάσεως αναφέρει ότι η Επιτροπή δεν έλεγξε η ίδια την πλήρη και αποτελεσματική εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας σχετικά με την παρακολούθηση και την εξάλειψη των ΜΣΕ, αλλ' ότι απλώς έλαβε εγγυήσεις από τις πορτογαλικές αρχές.

52 Εν συνεχεία, κατά την ημερομηνία εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή δεν είχε τη δυνατότητα να ελέγξει αν είχε θεσπιστεί εθνική νομοθεσία σχετικά με το καθεστώς ΕΚΧΒ που να ικανοποιεί τις απαιτήσεις του καθεστώτος

αυτού, καθόσον το νομοθετικό διάταγμα εκδόθηκε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και δημοσιεύθηκε μετά την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως.

53 Όσον αφορά τέλος το εγχειρίδιο ΕΚΧΒ, του οποίου την αποτελεσματική εφαρμογή στην εγκατάσταση που ήταν υποψήφια προς έγκριση για την επεξεργασία των προϊόντων του καθεστώτος ΕΚΧΒ υποτίθεται ότι θα έλεγχε η αποστολή που πραγματοποίησε το ΓΤΚΘ από τις 25 έως τις 27 Ιουνίου 2001, αρκεί η διαπίστωση ότι η Επιτροπή ουδέποτε έλεγξε την εκ μέρους των πορτογαλικών αρχών θέσπιση του εγχειριδίου ΕΚΧΒ και δεν ήταν σε θέση να το προσκομίσει κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οπότε το Δικαστήριο εξακολουθεί να μη γνωρίζει την ημερομηνία κατά την οποία εκδόθηκε το εγχειρίδιο αυτό ούτε καν αν πράγματι εκδόθηκε.

54 Όπως αναγνωρίστηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι εμπειρογνώμονες που μετέβησαν στην υποψήφια προς έγκριση εγκατάσταση, κατά την εν λόγω αποστολή του ΓΤΚΘ, επισκέφθηκαν ένα σφαγείο χωρίς ζώα υποκείμενα στο καθεστώς ΕΚΧΒ και ένα εργαστήριο τεμαχισμού χωρίς κρέατα υπαγόμενα στο ίδιο καθεστώς. Όπως προκύπτει από τον τρόπο κατά τον οποίο καταρτίστηκε η έκθεση της αποστολής, οι εμπειρογνώμονες αυτοί δεν μπόρεσαν εξάλλου παρά να υπενθυμίσουν τις επιταγές του καθεστώτος ΕΚΧΒ στα διάφορα στάδια της επεξεργασίας των ζώων και των κρεάτων.

55 Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι προδήλως η Επιτροπή δεν προέβη στη διενέργεια των ελέγχων που επιβάλλει το άρθρο 21, στοιχείο β', της αποφάσεως 2001/376.

56 Όσον αφορά τις γενικότερες επιθεωρήσεις σχετικά με τη ΣΕΒ, που διαλαμβάνονται στο άρθρο 21, στοιχεία γ' και δ', επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η αποστολή την οποία πραγματοποίησε το ΓΤΚΘ από τις 14 έως τις 18 Μαΐου 2001 είχε, μεταξύ άλλων, ως σκοπό τον έλεγχο της τηρήσεως των κοινοτικών διατάξεων περί της απαγορεύσεως χρησιμοποιήσεως των ζωικών αλεύρων για τη διατροφή των ζώων. Στο σημείο 6.2 της εκθέσεως της αποστολής αυτής, οι εμπειρογνώμονες ωστόσο τόνισαν, μεταξύ άλλων, ότι η σχετική κοινοτική νομοθεσία δεν είχε μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο, ότι

το δίκαιο αυτό εξακολουθούσε να επιτρέπει την ενσωμάτωση μεταποιημένων ζωικών πρωτεϊνών στη διατροφή των μη μυρηκαστικών ζώων και ότι η έλλειψη προσωπικού της αρμόδιας αρχής δεν επέτρεπε τον προσήκοντα έλεγχο της τηρήσεως της κοινοτικής ρυθμίσεως.

57 Όσον αφορά την αναγνώριση και την ανιχνευσιμότητα των βοοειδών, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η τελευταία αποστολή του ΓΤΚΘ σχετικά με τα στοιχεία αυτά πριν από την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως πραγματοποιήθηκε από τις 6 έως τις 10 Νοεμβρίου 2000. Η αποστολή αυτή αποτελούσε συνέχεια μιας άλλης προηγούμενης αποστολής, η οποία πραγματοποιήθηκε από τις 13 έως τις 17 Μαρτίου 2000 και της οποίας τα συμπεράσματα σχετικά με την αναγνώριση των βοοειδών ήσαν ιδιαίτερα αρνητικά (έλλειψη πιστότητας της επισημάνσεως με ενώτια σημαντικό ποσοστό σφαλμάτων στη μηχανογραφημένη βάση δεδομένων SNIRB, καθυστερήσεις κατά την ενημέρωση της εν λόγω βάσεως δεδομένων, ανεπάρκεια των διασταυρωτικών ελέγχων των διαφόρων συστημάτων αναγνωρίσεως κ.λπ.).

58 Με τα συμπεράσματα της εκθέσεως της αποστολής που πραγματοποιήθηκε από τις 6 έως τις 10 Νοεμβρίου 2000, οι εμπειρογνώμονες τόνισαν τις σημαντικές προσπάθειες που κατέβαλαν οι πορτογαλικές αρχές να συμμορφωθούν προς τις συστάσεις της προηγουμένης αποστολής. Κατέληξαν ωστόσο, στο σημείο 6.3 της εκθέσεώς τους, ότι η αποτελεσματική εφαρμογή των ελέγχων εξακολουθούσε να είναι απολύτως μη ικανοποιητική («completely unsatisfactory»). Επιπλέον, κατ' αυτούς, η κατάσταση είχε επιδεινωθεί όσον αφορά τον αριθμό των σφαλμάτων στη βάση δεδομένων SNIRB (σημείο 6.4 της εν λόγω εκθέσεως). Όσον αφορά την ανιχνευσιμότητα των απογόνων ενός ζώου, εξακολουθούσε να είναι μη ικανοποιητική (σημείο 6.5 της ίδιας εκθέσεως).

59 Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι, κατά την ημερομηνία εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, από τους ελέγχους που πραγματοποίησε η Επιτροπή κατ' εφαρμογήν του άρθρου 21, στοιχεία γ' και δ', της αποφάσεως 2001/376 δεν μπορούσε να αποδειχθεί ότι η Πορτογαλική Δημοκρατία είχε προβεί σε ορθή και αποτελε-

σματική εφαρμογή των κοινοτικών και εθνικών διατάξεων που προορίζονταν να διασφαλίσουν ότι έχουν τηρηθεί τα στοιχεία που είναι ουσιώδη για την ασφάλεια του καθεστώτος ΕΚΧΒ.

60 Κατά συνέπεια, η Επιτροπή, εκδίδοντας την προσβαλλόμενη απόφαση χωρίς να έχει προβεί προηγουμένως στους ελέγχους που απαιτούνται για να διασφαλιστεί η επαρκής ασφάλεια της λειτουργίας του καθεστώτος ΕΚΧΒ που εφαρμόζεται στα προϊόντα τα οποία διαλαμβάνονται στο άρθρο 11 της αποφάσεως 2001/376, παρέβη τις διατάξεις του άρθρου 21 σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 22 της τελευταίας αυτής αποφάσεως.

61 Επομένως, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί.

Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως

62 Δεδομένου ότι ο πρώτος λόγος ακυρώσεως που προέβαλε η Γαλλική Δημοκρατία είναι βάσιμος, παρέλκει η εξέταση του δευτέρου λόγου τον οποίο προέβαλε η Γαλλική Δημοκρατία.

Επί των δικαστικών εξόδων

63 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή η Γαλλική Δημοκρατία διατύπωσε σχετικό αίτημα η δε Επιτροπή ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα. Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 4, του Κανονισμού Διαδικασίας, τα κράτη μέλη και τα κοινοτικά όργανα που παρεμβαίνουν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα. Επομένως, πρέπει να αποφασιστεί ότι η Πορτογαλική Δημοκρατία και το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας θα φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Ακυρώνει την απόφαση 2001/577/ΕΚ της Επιτροπής, της 25ης Ιουλίου 2001, περί του καθορισμού ημερομηνίας έναρξης αποστολής από την Πορτογαλία προϊόντων βοοειδών, σύμφωνα με το εξαγωγικό σύστημα με χρονολογική βάση, δυνάμει του άρθρου 22, παράγραφος 2, της απόφασης 2001/376/ΕΚ.

2) Καταδικάζει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

3) Η Πορτογαλική Δημοκρατία και το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

Wathelet Timmermans La Pergola

von Bahr Rosas

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 22 Μαΐου 2003.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του πέμπτου τμήματος

M. Wathelet